

v podpaží; „pojdte, už musíme jít,“ řekl a náhle se oba pohnuli a dosti kvapně, mlčky zavěšeni do sebe kráčeli parkem a přes ulici zpět do domu.

/ Muž s deštníkem /

Chci vám vyprávět jednu zvláštní příhodu, kterou jsme zažily – maminka a já – včera večer. Jsem holka a je mi dvanáct. Mámě je třicet čtyři, ale já už měřím skoro stejně jako ona.

Včera odpoledne jsem šla s mamkou k zubaři. Našel mi vzadu jeden kaz. Vyvrtal ho a udělal mi plombu, ani to moc nebolelo. Pak jsme zašli do kavárny. Já jsem si dala banán se zmrzlinou a máma si objednala kávu. Když jsme odcházely, bylo zhruba šest.

Jakmile jsme vyšly před kavárnu, rozpršelo se. „Musíme si vzít taxi,“ řekla máma. Měly jsme jenom kloboučky a jarní pláště a pršelo dost silně.

„A co kdybychom se vrátily a počkaly, než to přejde?“ Dostala jsem chuť na ještě jeden banán se zmrzlinou. Byl super.

„To jen tak nepřestane,“ zadržela to máma. „Musíme domů.“

Stály jsme v dešti na chodníku a vyhlížely taxi. Projíždělo jich kolem nás dost, ale všechna byla obsazená. „Kdybychom tak měly vůz se šoférem,“ zatoužila máma.

V té chvíli k nám přistoupil neznámý pán. Byl to drobný človíček a už dost starý, hádala bych mu nejmíň sedmdesát. Zdvořile nadzdvihl buřinku a oslovil matku: „Promiňte, prosím, doufám, že neruším...“ Měl zastřižený sněhobílý knír, huňaté bílé obočí a růžovoučký obličej, protkaný vráskami. Chránil se deštníkem, který držel vysoko nad hlavou.

„Co si přejete?“ zeptala se matka chladně, nepřístupně.

„Jen mě napadlo, zda bych vás mohl poprosit o laskavost,“ pokračoval mužík. „Jde jen o takovou drobnost.“

Pozorovala jsem, jak si ho máma nedůvěřivě měří.

Máma je vůbec nedůvěřivá. Podezřívavost v ní probouzejí zvlášť dvě věci: cizí muži a vařená vejce. Vždycky, když z vařeného vejce odřízne špičku, dloube do něj lžičkou, jako by čekala, že uvnitř najde zalezlého hraboše nebo něco takového. Co se týká cizích mužů, vyznává zlaté pravidlo, které zní: „Čím milejší má vystupování, tím ti musí být podezřelejší.“ Drobný pán, který nás teď oslovil, vystupoval obzvlášť mile. Byl uctivý; byl uhlazený; byl dobře oblečen. Pravý gentleman. To mi prozradily jeho boty. „Gentlemana poznáš vždycky podle bot,“ znělo další z máminých oblíbených úsloví. Tenhle pán měl krásné polobotky z hnědé kůže.

„Pravda je taková,“ začal vysvětlovat drobný pán, „že jsem se dostal do trochu překerní situace. Potřeboval bych, abyste mi pomohly. Nebude vás to nijak obtěžovat, ujišťuji vás. Vlastně skoro o nic nejde, jen bych potřeboval, abyste mi prokázaly menší službu. Víte, madam, člověk začíná být na stará kolena strašně zapomnětlivý...“

Matka měla vysunutou bradu a měřila si ho spatra, od hlavy až k patě. Tenhle matčin nepřístupný, odmítavý, zmrazující pohled byl strašlivý. Většina lidí se pod tím pohledem složí jako domeček z karet. Jednou jsem viděla naši řídu, jak začala zadržávat a uculovat se jako imbecil, když ji máma takhle spatra sežehla zvlášť zle a zkoumavě. Ale drobný pán, který před ní stál na chodníku s deštníkem nad hlavou, nehnul ani brvou. Přátelsky se usmál a řekl: „Nemyslete si, prosím, že mám ve zvyku zastavovat cizí dámy na ulici, abych se jim svěřoval se svými potížemi.“

„To doufám,“ ucedila máma.

Byl to trapas, jak úsečně s ním máma mluvila. Chtěla jsem na ni zavolat: „Jéžiš, mami, neboť na něj tak hnusná, vždyť je to takový milý, hodný, stařeček, jenom ho potkala nějaká nepříjemnost.“ Ale nahlas jsem nic neřekla.

Malý pán si přehodil deštník do druhé ruky. „Nikdy předtím se mi nestalo, že bych si ji zapomněl,“ dodal.

„Zapomněl co?“ zeptala se máma příkře.

„Peněženku,“ odpověděl. „Musel jsem ji nechat v druhém saku. Jsem to ale hlava dřavá!“

„Chcete po mně peníze?“ usekla máma.

„Ale co vás vede, madam!“ bránil se. „To by mě v životě nenapadlo!“

„Tak co po mně vlastně chcete?“ řekla máma netrpělivě. „Mluvte, člověče. Brzy tady promokneme na kost.“

„Však já vím,“ pronesl pán. „Proto vám chci také nabídnout, abyste si vzaly tenhle pohodlný deštník. Můžete si ho nechat... jen kdybych vás mohl na oplátku požádat...“

„Požádat o co?“ pobídla ho máma.

„Jen kdybych vás na oplátku mohl požádat o jednu libru na taxi domů.“

Máma se pořád tvářila nedůvěřivě. „Když jste neměl peníze,“ namítla, „jak jste se sem v první řadě vůbec dostal?“

„Pěšky,“ řekl. „Každý den si vyjdu na procházku trochu si rozproudit krev a na zpáteční cestu si zavolám taxíka. Dělá to tak den co den.“

„Proč nejdete pro jednu pěšku i nazpátek?“ divila se máma.

„Kéž bych mohl,“ zažehral pán. „Kéž bych tak mohl. Bojím se ale, že už se na těch svých starých nohou nikam nedošourám. Neměl jsem chodit tak daleko.“

Máma stála nerozhodně a kousala se do dolního rtu. Poznala jsem, že začíná roztávat. A představa, že bychom se mohly schovat pod deštníkem, pro ni také musela být dost lákavá.

„Je to krásný deštník,“ podotkl drobný pán.

„Všimla jsem si,“ odtušila máma.

„Hedvábný,“ dodal.

„To vidím.“

„Tak si ho přece vezměte, mladá paní,“ řekl. „Stál mě víc než dvacet liber, můžete mi věřit. Ale to není důležité. Hlavně že se dostanu domů a budu si moct v klidu natáhnout ty své staré kosti.“

Viděla jsem, jak máma zašátrala po sponě na kabelce. Zahlédla, jak ji pozoruju. Tentokrát jsem to byla já, kdo po ní sjel mrazivým pohledem od hlavy až k patě. Věděla přesně, co chci říct. Tak poslyš, mami, využívat takhle chudáka staříka – to prostě nesmíš. To je hnusný. Máma ke mně zalétla očima a zarazila se. Pak se obrátila k malému pánovi: „Nebylo by asi správné, abych si od vás vzala deštník v ceně dvaceti liber skoro zadarmo. Já vám tu libru na taxíka prostě dám a bude, co vy na to?“

„Ne, ne, ne!“ vyhrknul pán. „Nepřipadá v úvahu! To by mě ani ve snu nenapadlo! V životě ne! Nikdy bych od vás nepřijal peníze jen tak! Jen si vezměte ten deštník, milá paní, a nestůjte tu v dešti!“

Máma po mně kradmo, triumfálně hodila okem. Tak vidíš, říkala mi. Jsi vedle. *Sám* chce, abych si ho vzala.

Zalovila v kabelce a vytáhla librovou bankovku. Vtisla ji drobnému pánovi do ruky. Vzal si ji a podal deštník mámě. Schoval bankovku do kapsy, smekl buřinku, vysekl hlubokou úklonu a rozloučil se: „Děkuji vám, mladá paní, děkuji.“ A byl pryč.

„Pojd se schovat ke mně pod deštník, zlato,“ nadzdvihla máma paraple. „Máme štěstí. Klotový deštník jsem nikdy neměla. Nemohla jsem si ho dovolit.“

„Proč jsi na něj byla ze začátku tak protivná?“ zeptala jsem se.

„Chtěla jsem se ujistit, že na nás nešije nějakou boudu,“ poučila mě. „A taky jsem se přesvědčila. Byl to gentleman. Jsem ráda, že jsem mu mohla vyjít vstříc.“

„Jasně, mami,“ řekla jsem.

„Opravdový gentleman,“ pokračovala. „A zámožný.“

Jinak by nenosil hedvábný deštník. Nedivila bych se, kdyby to byl nějaký baron nebo hrabě. Sir Harry, hrabě z Worcesteru, nebo tak něco.“

„Jasně, mami.“

„Můžeš si z toho vzít ponaučení,“ pokračovala v přednášce. „Zbrkllost se nevyplácí. Než si o někom uděláš obrázek, dobře si ho proklepni. Tak nikdy nešlápneš vedle.“

„Tamhle jde,“ upozornila jsem mámu. „Podívej.“

„Kde?“

„Tamhle, na přechodu. Ty jo, ten má ale fofr, mami.“

Pozorovaly jsme drobného pána, jak hbitě jako štírek kličkuje proudem chodců. Když přešel na druhou stranu, obrátil se doleva a metelil dál.

„Nezdá se mi moc unavený, mami; a tobě?“

Neodpověděla.

„A že by si chtěl shánět taxíka, na to taky moc nevypadá,“ podotkla jsem.

Matka stála bez hnutí, strnule a nespouštěla z drobného pána na protějším chodníku oči. Měly jsme ho přímo před sebou. Uháněl, seč mu síly stačily. Upaloval po chodníku a přitom uskakoval před lidmi, máchaje rukama jako voják na přehlídce.

„Ten člověk má něco za lubem,“ pronesla matka s kamennou tváří.

„Ale co?“

„To nevím,“ vybafla máma. „Ale brzy to zjistím. Pojd.“ Chytla mě v podpaží a zavěšeny do sebe jsme přešly na druhou stranu ulice. Zahnuly jsme doleva.

„Vidíš ho?“ zeptala se máma.

„Jasně. Tamhle je. Dal se teď první ulicí doprava.“

Došly jsme na roh a zabočily. Drobný pán byl asi dvacet kroků před námi. Pelášil jako splašený, a abychom s ním udržely krok, musely jsme jít velmi ostře. Lilo teď jako z konve a já jsem si všimla, jak človíčkovi stéká voda z úzké krempy buřinky čůrkem na ramena.

My dvě jsme ale byly v suchu, chráněny naším velkým, krásným, hedvábným deštníkem.

„Co může mít, kruci, za lubem?“ uvažovala máma.

„Co když se otočí a uvidí nás?“ zeptala jsem se.

„To je mi jedno,“ odbyla mě máma. „Lhal nám. Tvrdil, jak je unavený a že už víc neujde, a teď se žene jako blázen! Je to nestydatý lhář! Podvodník!“

„Chceš říct, že není hrabě?“ ujišťovala jsem se.

„Tiše!“ mávla rukou.

Na další křižovatce se drobný pán vydal znovu doprava.

Pak se pustil doleva.

A potom zase doprava.

„Teď už to nehodlám vzdát,“ prohlásila máma.

„Zmizel!“ vykřikla jsem. „Kde je?“

„Zašel do tamtěch dveří!“ vyhrkla máma. „Viděla jsem ho! Tamhle do toho domu! To mě podrž – ona je to hospoda!“

Byla to opravdu hospoda. Na štítě v průčelí stálo velkými písmeny U RYŠAVÉHO LVA.

„Nechceš jít dovnitř, mami, že ne?“

„Ne,“ řekla. „Budeme ho pozorovat zvenčí.“

Čelní stěna lokálu byla prosklená, a přestože tabule byly zevnitř trochu opocené, když jsme přistoupily blíž, pohodlně jsme skrz ně viděly.

Stály jsme před oknem do lokálu přichoulené k sobě. Svírala jsem pevně máminu paži. Těžké dešťové kapky hlasitě pleskaly o stříšku deštníku. „Tamhle je,“ všimla jsem si. „Podívej.“

Místnost, do níž jsme nahlížely, byla plná lidí a cigaretového kouře a přímo uprostřed jsme spatřily našeho starého známého, už bez buřinky a kabátu, jak si razí cestu tlačenicí k baru. Když se k němu dostal, položil obě dlaně na pult a říkal něco barmanovi. Pozorovala jsem, jak pohybuje rty. Zřejmě si objednával. Barman se na chvíli otočil zády a vrátil se s menší

sklínkou po okraj plnou světle hnědé tekutiny. Drobný pán plácl o pult librovou bankovkou..

„To je moje libra!“ prskla máma. „Lidi dobrý, ten má ale drzost!“

„Co to pije?“ zajímala jsem se. „Whisku,“ řekla máma. „Čistou, neředenou.“

Barman nedal človíčkovi nazpět žádné drobné.

„Musí být trojitá,“ usoudila máma.

„Co je trojitá?“ chtěla jsem vědět.

„Tříkrát silnější než normálně,“ poučila mě.

Drobný pán uchopil sklínku a zdvihl si ji ke rtům. Pomalinku ji začal naklápět... víc... a ještě víc... až dnem vzhůru, a než jsme se naděly, prolil si celou whisky hrdlem na jediný dlouhý lok.

„To ho přišlo pěkně drah,“ řekla jsem.

„Taková hloupost!“ zvolala máma. „Představ si, že zaplatíš celou libru za něco, co vyzunkneš na jeden hlt!“

„Stálo ho to víc než libru,“ poznamenala jsem. „Stálo ho to hedvábný deštník za dvacet liber.“

„To je pravda,“ souhlasila máma. „Musí být padlý na hlavu.“

Drobný človíček stál u baru s prázdnou sklínkou v ruce. Usmíval se: po růžovoučké kulaté tvářičce se mu rozléval šťastný, zlatě rozzářený úsměv. Sledovala jsem, jak si s požitkem olízl bílý knír, jako by se snažil, aby mu ze vzácného nápoje neunikla ani kapka.

Zvolna se otočil od baru a začal se prodírat davem ke vchodu, kde měl pověšený kabát s buřinkou. Nasadil si buřinku. Natáhl si kabát. Pak – pohybem tak klidným a samozřejmým, že by ho člověk byl jen stěží postřehl – sňal z věšáku jeden z mnoha odložených mokrých deštníků a strčil do dveří.

„Vidělas to?!“ vyjekla máma. „Vidělas, co udělal?!“

„Pššt!“ šeptla jsem. „Jde ven!“

Sklonily jsme deštníky, abychom se skryly, a vykously jsme zpoza stříšky.

Vyšel na ulici. Naším směrem se ale ani nepodíval. Nový deštník si rozevřel nad hlavou a cupkal o překot pryč, ve směru, odkud přišel.

„Tak takhle to má vykoumané!“ pochopila máma.

„Bájo,“ řekla jsem. „Senza.“

Sledovaly jsme ho zpět na hlavní ulici, kde nás prve oslovil, a pozorovaly jsme, jak bez nejmenšího zádrhele vyřídil výměnu svého nového deštníku za další jednolibrovku. Tentokrát byl šťastným kupcem vytáhlý hubený muž, který dokonce neměl klobouk ani kabát. Jakmile byla transakce hotova, náš človíček odhupkal pryč a ztratil se v davu. Tentokrát ale mířil opačným směrem.

„Vidíš, jak je mazaný!“ zvolala máma. „Nikdy nejde dvakrát do téže hospody!“

„Takhle by to mohl dělat celou noc,“ řekla jsem.

„Pravda,“ přikývla máma. „Jistě. Vsadím se, že se denně modlí ke všem svatým, aby od rána do večera přšelo.“

/ Jed /

Když jsem se vracel domů, muselo už být kolem půlnoci. Jakmile jsem dojel k bráně bungalovu, vypnul jsem čelní reflektory, aby světlo z nich neproniklo oknem do boční ložnice a neprobudilo Harryho Popa. Nemusel jsem si ale dělat starosti. Sotva jsem totiž vjel na příjezdovou cestu vedoucí k domu, všiml jsem si, že se u něho svítí, což znamenalo, že ještě nespí – tedy pokud neusnul při čtení.

Zaparkoval jsem a vystoupil. Cestou na verandu jsem pečlivě odpočítal všech pět schodů, abych v té tmě nahore náhodou nešlápl do prázdna. Přešel jsem verandu, dotápal k síťovaným dveřím, které tvořily hlavní vchod do domu, vešel do předsíně a rozsvítil. Namířil jsem si to do Harryho pokoje, potichu jsem otevřel a nahlédl dovnitř.

Ležel na posteli a bylo vidět, že nespí, ale nehýbal se. Dokonce ke mně ani neotočil hlavu. „Timbere, Timbere, pojď sem,“ oslovil mě. Mluvil pomalu, pečlivě vyslovoval každé slovo zvlášť. Strčil jsem do dveří a rázným krokem vystartoval k jeho posteli.

„Stůj. Počkej chvílku, Timbere,“ zarazil mě. Skoro jsem neslyšel, co mi říká. Vypadalo to, jako by mluvil s vypětím všech sil.

„Co se děje, Harry?“

„Pssst! Ne tak hlasitě, proboha,“ zašeptal. „Než půjdeš, zuj si boty. Buď tak hodný, Timbere, a udělej, co ti říkám.“

Vzpomněl jsem si na George Barlinga, který to za války schytl do žaludku, když se nakláněl nad přepravní bednou s rezervním leteckým motorem. Držel se oběma rukama za břicho a chrčel na nás cosi o německém pilotovi stejným pološeptem, jakým teď mluvil Harry.

„Rychle, Timbere, ale nejdřív se zuj!“